

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani
(judecător Guzun Corneliu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
(judecători Iulia Cimpoi, Ion Secrieru, Danilov Aliona)

Î N C H E I E R E

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență
Președintele completului
Judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Devder Tudor,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Botnari Liudmila (anterior Devder) către Tudor Devder, intervenient principal Devder Tatiana cu privire la partajarea averii,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Devder Tudor, menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 17 mai 2017,

c o n s t a ț ă:

La 19 aprilie 2016, Devder Liudmila s-a adresat în instanța cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Devder Tudor, cu participarea intervenientului principal Devder Tatiana cu privire la partajarea averii.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, din anul 1980 s-a aflat în căsătorie cu pârâtul. Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 20 decembrie 2011, căsătoria dintre părți a fost desfăcută. În cadrul aceluiași proces de judecată, prin încheierea din 20 decembrie 2011 a fost confirmată tranzacția de împăcare cu privire la partajarea averii, inclusiv: boxa de garaj situată pe str. Chișinăului 112a, box. 112, or. Cricova mun. Chișinău, divizată pe cote-părți, 1/2 revenind reclamantei și 1/2- pârâtului; apartamentul xxxxx, cu condiția că va fi folosit de toți proprietarii, fiecare având parte egală fără crearea obstacolelor în folosința sau în alte acte de dispoziție asupra lui.

Menționează că cu toate că, prin încheierea din 20 decembrie 2011 a fost stabilită obligația de a nu crea obstacole în folosirea proprietății comune, pârâtul limitează dreptul de proprietate al reclamantei asupra imobilelor menționate - proprietate comună. Remarcă faptul că, boxa de garaj este folosită exclusiv doar de către pârât, reclamanta neavând acces la ea.

Reclamanta consideră că, instanța urmează să împarte bunul imobil - boxa de garaj între proprietarii comuni - reclamanta și pârât, deoarece acesta se folosește de apartament proprietate comună a 4 persoane, în mod exclusiv, fără a permite nici reclamantei, nici fiicei Devder Tatiana să intre în apartament. Mai mult ca atât, pârâtul dă în locațiune apartamentul integral, încasând de unul singur plata pentru chirie, prin ce limitează drepturile reclamantei și ale celorlalți co-proprietari. Prin aceste acțiuni, pârâtul creează o situație inadmisibilă, care urmează a fi reparată de către instanța de judecată.

A mai indicat că, la 05 decembrie 2014, a decedat fiul reclamantei și al pârâtului, Andrei Devder. În urma decesului de către notarul public Olga Golubciuc, a fost deschis dosar succesoral cu nr. 504040/57-2015, reclamantei fiindu-i eliberat certificat de calitate de moștenitor. Pentru împărțirea averii succesoriale, inclusiv și a apartamentului nominalizat, notarul a solicitat stabilirea cotelor-părți în acest apartament.

Având în vedere că, prin încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 20 decembrie 2011 a fost stabilit că toți co-proprietarii au cote egale în apartamentul în cauză, reclamanta consideră că, instanța de judecată urmează să stabilească cotele-părți în apartament după cum urmează: $\frac{1}{4}$ cota-parte din apartamentul menționat deține în proprietate - Devder Andrei, $\frac{1}{4}$ cota-parte - Devder Tudor, $\frac{1}{4}$ cota-parte - Devder Liudmila, $\frac{1}{4}$ cota-parte - Devder Tatiana.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor Constituției RM, art. 315 alin.1) Cod Civil, art. 316, alin. (1) Cod Civil, art. 347 Cod Civil, art. 357 Cod Civil, art. 361 alin. (2) Cod Civil, art. 346 alin. (1) Cod Civil.

Reclamanta solicită partajarea bunului comun pe cote-părți al Liudmilei Devder și Devder Tudor - boxa de garaj nr. 112 din str. Chișinăului 112A, or. Cricova, mun. Chișinău, cu numărul cadastral xxxxxx, prin vânzarea acestui bun la licitație și divizarea sumei încasate în părți egale coproprietarilor Devder Liudmila și Devder Tudor; stabilirea cotelor- părți în proprietatea comună - apartamentul xxxxxx, după cum urmează: Devder Andrei deține în proprietate cota-parte de $\frac{1}{4}$ în apartamentul menționat, Devder Liudmila deține în proprietate cota-parte de $\frac{1}{4}$ în apartamentul menționat, Devder Tatiana deține în proprietate cota-parte de $\frac{1}{4}$ în apartamentul menționat, Devder Tudor deține în proprietate cota-parte de $\frac{1}{4}$ în apartamentul menționat; obligarea lui Devder Tudor să nu creeze obstacole Liudmilei Devder în exercitarea dreptului său de proprietate asupra bunului imobil - apartamentul xxxxx.

La 03 noiembrie 2016, prin intermediul cancelariei, din partea reprezentantului reclamantei a parvenit cerere de completare a pretențiilor din acțiune, prin care suplimentar a solicitat încasarea de la pârâtul Devder Tudor a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6000,00 lei și a cheltuielilor pentru achitarea taxei de stat în sumă de 374,76 lei (f.d.47-48).

La 03 noiembrie 2016, Devder Tatiana a depus cerere de intervenție principală, prin care a solicitat stabilirea cotelor-părți în proprietatea comună - apartamentul xxxxxx, după cum urmează: Devder Andrei deține în proprietate cota-parte de $\frac{1}{4}$ în apartamentul menționat, Devder Liudmila deține în proprietate cota-parte de $\frac{1}{4}$ în apartamentul menționat, Devder Tatiana deține în proprietate cota-parte de $\frac{1}{4}$ în apartamentul menționat, Devder Tudor deține în proprietate cota-parte de $\frac{1}{4}$ în apartamentul menționat; obligarea lui Devder Tudor să nu

creeze obstacole Liudmillei Devder în exercitarea dreptului său de proprietate asupra bunului imobil - xxxxxxxxxx (f.d.45-46).

Prin hotărârea Judecătorei Chişinău, sediul Râşcani din 17 mai 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Devder Liudmila a fost admisă parţial, s-a partajat bunul comun pe cote-părţi al Liudmillei Devder şi Devder Tudor - boxa de garaj nr. 112 din str. Chişinăului, 112A, or. Cricova, mun. Chişinău, cu numărul cadastral xxxxxxx, prin vânzarea acestui bun la licitaţie şi divizarea sumei încasate în părţi egale coproprietarilor Devder Liudmila şi Devder Tudor. S-au stabilit cotele-părţi în proprietatea comună - xxxxx, după cum urmează: Devder Andrei deţine în proprietate cota-parte de 1/4 în apartamentul menţionat, Devder Liudmila deţine în proprietate cota-parte de 1/4 în apartamentul menţionat, Devder Tatiana deţine în proprietate cota-parte de 1/4 în apartamentul menţionat, Devder Tudor deţine în proprietate cota-parte de 1/4 în apartamentul menţionat. S-a obligat Devder Tudor să nu creeze obstacole Liudmillei Devder în exercitarea dreptului său de proprietate asupra bunului imobil - xxxxxx. S-a încasat de la Devder Tudor în beneficiul Liudmillei Devder cheltuielile de judecată pentru asistenţa juridică, în sumă de 3000 lei, în rest, cererea privind încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Devder Tudor, în beneficiul Liudmillei Devder cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 374,76 lei (f.d. 74-77).

Prin hotărârea suplimentară din 09 iunie 2017, s-a obligat Devder Tudor să nu creeze obstacole Liudmillei Devder în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil - xxxxxx. (f.d. 78-79).

Nefiind de acord cu hotărârea adoptată, la 02 iunie 2017, Devder Tudor a depus cerere de apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Chişinău, sediul Râşcani din 17 mai 2017 şi emiterea unei noi hotărâri (f.d. 81).

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, prin decizia din 12 decembrie 2017, a respins apelul declarat de Devder Tudor şi a menţinut hotărârea Judecătorei Chişinău, sediul Râşcani din 17 mai 2017 (f.d. 114-123).

Instanţele ierarhic inferioare, în temeiul art. 370 Cod civil, art. 20 alin. (1) şi (3), art. 26 alin. (1) şi (2) Codul familiei au conchis că reclamanta şi intervenientul principal absolut justificat pretind la partajul averii asupra bunului comun pe cote-părţi cu stabilirea cotelor-părţi în proprietatea comună (xxxxx) după Devder Andrei în proprietate cota-parte de 1/4, Devder Liudmila cota-parte de 1/4, Devder Tatiana cota-parte de 1/4, Devder Tudor cota-parte de 1/4.

Instanţa de apel a ajuns la concluzia că este justă soluţia Judecătorei Chişinău, sediul Râşcani din 17 mai 2017, potrivit căreia, instanţa a partajat bunul comun al Liudmillei Devder şi Devder Tudor - boxa de garaj nr. 112 din str. Chişinăului, 112A, or. Cricova, mun. Chişinău, cu numărul cadastral xxxxx, prin vânzarea acestui bun la licitaţie şi divizarea sumei încasate în părţi egale coproprietarilor Devder Liudmila şi Devder Tudor, dat fiind faptul că între părţi există litigiul la împărţirea bunului imobil pe cote părţi.

Subsecvent, instanţele ierarhic inferioare, în conformitate cu prevederile art. 315 alin. 1) Cod civil şi art. 316 alin.1) Cod civil, în vederea asigurării posibilităţii proprietarului Devder Liudmila la exercitarea liberă a dreptului său de proprietar au obligat pârâtul Devder Tudor

să nu creeze obstacole Liudmillei Devder în exercitarea dreptului său de proprietate asupra bunului imobil - xxxxx.

În cadrul examinării apelului, din partea intimatei Devder Liudmila, a parvenit o cerere prin care ultima a solicitat modificarea numelui de familie din Devder în Botnari, care urmează a fi inclus în decizia pronunțată, anexând certificatul de schimbarea numelui/pre numelui nr. SN-IV și copia buletinului de identitate perfectat pe numele său, din care considerent instanța de apel a schimbat numele de familie a intimatei potrivit modificărilor operate.

La 14 februarie 2018, Devder Tudor, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de Devder Liudmila să fie respinsă ca tardivă și neîntemeiată (f.d. 126-128).

În susținerea recursului, reprezentantul recurentului a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt pasibile de casare, deoarece acestea au fost emise cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural. Consideră că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, concluziile instanței fiind în contradicție cu circumstanțele de fapt ale cauzei.

În acest sens, recurentul a precizat că anterior între foștii soți a fost stabilit un acord, prin care au ajuns la o înțelegere privind partajarea bunurilor comune obținute în timpul căsătoriei. Potrivit acestui acord, recurentului i-a revenit apartamentul, partajarea căruia se solicită, iar intimatei i-a revenit casa individuală care aparținea cu drept de proprietate ambilor soți.

Recurentul susține că legea nu prevede forma scrisă obligatorie pentru acordurile de partajare, din acest considerent îndată după înțelegerea dintre soți, a intrat în proprietatea exclusivă a acestui bun, folosindu-se ca un bun gospodar, a achitat impozitele, serviciile comunale și toate taxele aferente bunei întrețineri și niciodată nu a creat obstacole intimatei în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului care i-a revenit acesteia.

A mai menționat că afirmația intimatei precum că recurentul se folosește în exclusivitate de boxa de garaj și îngreșește accesul la ea, nu corespunde realității, or, intimata locuind peste hotarele țării niciodată nu a solicitat și nu a prezentat niciodată interesul să se folosească de acest bun.

Solicită să fie respinsă acțiunea înaintată de către Devder Liudmila ca depusă în afara termenului de prescripție, având în vedere faptul că căsătoria dintre soți a fost desfăcută la 11 ianuarie 2012, iar la momentul desfacerii căsătoriei reclamanta-intimată nu a solicitat partajarea averii comune a foștilor soți.

Verificând argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Devder Tudor, este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a

referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 21 martie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimății, Devder Liudmila o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective (f.d. 138).

Până la examinarea cauzei, intimata nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat. Prin urmare, având în vedere că nu a fost prezentată referință în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se va decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 638 (f.d.124), decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017 a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 12 ianuarie 2018, recursul depus la 14 februarie 2018 se consideră a fi declarat în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost înaintat de Devder Tudor, care este parte a raportului litigios, astfel temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, completul relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate supra, completul conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate la art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recurs în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(4) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Conform art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel și instanța de fond s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel și prima instanță nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordinea de apel și în prima instanță, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de Devder Tudor inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Devder Tudor se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton

